

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ**
Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015
Кафедра дизайну та інжинірингу

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
(пост. п. 7 від «14» жовтня 2020 р.)
Ректор

А. А. Мазаракі

**ДИЗАЙН /
DESIGN**

**ПРОГРАМА /
COURSE SUMMARY**

Київ 2020

Автори: Р.А. Расулов, канд. техн. наук, доц.
Л.М. Мазур, канд. архітектури, доц.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри дизайну та інжинірингу від 26 квітня
2021 року, протокол № 15

Рецензенти: С.С. Кравцов, канд. екон. наук, доц. Р.П. Романенко,
канд. техн. наук, доц.

ДИЗАЙН / DESIGN

ПРОГРАМА / COURSE SUMMARY

освітній ступінь **«бакалавр» галузь знань** **24**
«Сфера обслуговування» спеціальність **242**
«Туризм»
спеціалізація **«Міжнародний туризм»**

ВСТУП

Програма дисципліни «Дизайн» призначена для студентів першого рівня вищої освіти денної форми навчання галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальності 242 «Туризм».

Програму підготовлено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів КНТЕУ Програма складається з таких розділів:

1. Мета, завдання та предмет дисципліни.
2. Передумови вивчення дисципліни як вибіркової компоненти освітньої програми.
3. Результати вивчення дисципліни.
4. Зміст дисципліни.
5. Список рекомендованих джерел.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРЕДМЕТ ДИСЦИПЛІНИ.

Метою вивчення дисципліни «Дизайн» виховання у здобувачів вищої освіти базових дизайнерських компетентностей – досвіду сприйняття, осмислення і критичного засвоєння дизайнерської інформації з періодичних і спеціальних видань, формування теоретичних знань та практичних навичок з проектування і оформлення зовнішнього та внутрішнього простору готелів ресторанів, туристично-рекреаційних комплексів.

Завданням вивчення дисципліни «Дизайн» є надання знань, вмінь та навичок вирішення професійних завдань, щодо основних стилістичних напрямів дизайну готелів, ресторанів, туристично-рекреаційних комплексів, навичок володіння основним дизайнерським інструментарієм, форм та засобів дизайну, прийняття принципів рішень із дизайну інтер'єрів та фасадів готелів, ресторанів, туристично-рекреаційних комплексів.

Предметом вивчення дисципліни є соціальні, функціональні, ергономічні, конструкторські, технологічні, економічні та естетичні складові процесу проектування інтер'єрів і прилеглої території готелів, ресторанів, туристично-рекреаційних комплексів, а також окремих їх елементів.

2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ЯК ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ є

знання:

- «Інженерної та комп'ютерної графіки», «Інжинірингу будівель», «Устаткування закладів готельно-ресторанного господарства», «Устаткування закладів туристично-рекреаційних комплексів», «Готельна справа» вміння:
- створювати сервісні та виробничі процеси підприємств сфери готельного та ресторанного бізнесу, туристично-рекреаційних комплексів
- використання систем автоматизованого проектування..

3. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Дизайн», як вибіркова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими

компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

□ *Міжнародний туризм*

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</i>		
К21.	Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту	1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПР18.	Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.	1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13
ПР20.	Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.	1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13

4. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Дизайн як форма проектної творчості.

Поняття дизайн, предмет, мета, методи та основні категорії дизайну (образ, функція, морфологія, технічна форма, естетична цінність, сенс). Еволюція дизайну. Основні напрями дизайнерської діяльності (художній дизайн, технічна естетика). Дизайн предметнопросторового середовища, дизайн інформаційного середовища, архітектурний дизайн. Методологічні основи дизайн проектування. Методики пошуку дизайн рішення. Дизайн проектування громадських будівель споруд, дизайн-проектування виробничого середовища, особливості дизайнерських робіт у готелях, ресторанах, туристичнорекреаційних комплексах. Основні завдання дизайнера при розробці проектів готелів, ресторанів,

туристично-рекреаційних комплексів, напрями дизайнерської роботи при реалізації цих проектів.

Тема 2. Основи композиції.

Основні принципи композиції інтер'єру та екстер'єру готелів, ресторанів, туристично-рекреаційних комплексів. Уявлення про масштаб, масштабність та пропорції у дизайнерських рішеннях. Базові елементи дизайну (простір, лінія, фігура, колір, текстура, форма, світлотінь). Композиційні принципи: вісь, композиційний центр, симетрія, асиметрія, ієрархія, ритм, метр, базовий елемент, трансформація. Статичні та динамічні композиції у дизайні. Дизайнерські засоби формування ефекту статичності або динамічності композиції. Побудова композицій із використанням ефектів контрасту, нюансів, тотожності.

Тема 3. Види архітектурної композиції та композиційні схеми інтер'єрів.

Види архітектурної композиції. Проста складна, комплексна, фронтальна, об'ємна та глибинно-просторова архітектурні композиції. Зальна, центрична, анфіладна, коридорна, секційна, змішана композиційні схеми інтер'єрів. Архітектурна композиція інтер'єрів готелів, ресторанів, туристично-рекреаційних комплексів. Особливості дизайнерської роботи у готелях, ресторанах, туристично-рекреаційних комплексах із різною організацією внутрішнього простору. Специфіка розроблення дизайну приміщень із подібною конструктивною та просторовою будовою. Прийоми відображення архітектурно-просторової ідеї інтер'єру та екстер'єру будівлі готелю, ресторану, туристично-рекреаційного комплексу. Основні засоби втілення дизайнерських рішень інтер'єрів (елементи оздоблення конструктивних елементів, твори монументального, декоративно-прикладного мистецтва).

Тема 4. Ергономіка. Загальні відомості.

Загальні визначення ергономіки. Об'єкт, предмет та основні завдання ергономіки. Основні таксономічні одиниці ергономіки (людські, організаційні, інформаційні, територіальні фактори у техніці). Антропометрія. Ергономічні властивості (керованість, придатність до обслуговування, придатність до засвоєння, придатність до проживання) Основні відповідності ергономіки. Призначення ергономіки в архітектурній діяльності. Ергономічне проектування, ергономіка участі. Стадії ергономічного проектування (розроблення технічного завдання, ескізний проект, робоча документація). Макро- та мікроергономіка у проектуванні готелів, ресторанів, туристично-рекреаційних комплексів. Ергономічна оцінка проектів. Дизайн виробничого середовища готелів, ресторанів, туристично-рекреаційних комплексів.

Тема 5. Світло у дизайні.

Загальні характеристики систем освітлення приміщень. Світло, як засіб формування простору (освітлювальні системи та їх влаштування в інтер'єрі, нормування освітлення різних функціонально-просторових зон). Коефіцієнт відбиття і поглинання світла поверхнями як складова освітленості приміщень. Дизайнерські властивості природного світла (теплота-холодність, яскравість-тьмяність, рівномірність-мінливість, оптичні ілюзії світла, роль світла у виявленні композиційних особливостей інтер'єру, психологічний вплив освітлення на людину). Основи світлотехніки.

Тема 6. Колір у дизайні

Колір в екстер'єрі та інтер'єрі готелів, ресторанів, туристично-рекреаційних комплексів. Теорії кольору, системи кольорів, засоби оцінки кольору. Основи колористики. Вплив кольору на формування образу інтер'єру та особливості його психологічної дії на

людину. Колірне середовище, проектування колірною середовища, композиційне узгодження кольорів, вибірковість уваги спостерігача, колірне впорядкування. Вплив інтер'єру на колористику приміщення, зв'язок колористики із світловим режимом приміщення. Функціональні, технологічні, естетичні критерії формування колористики інтер'єрів. Типи зв'язків колірною середовища та людини (експресивний, поетичний, метамовний, апелятивний), вибір типу в залежності від призначення приміщення. Типи взаємодії людини із колірним середовищем, критерії оптимальності колірною середовища.

Тема 7. Стиль у дизайні і архітектурі.

Стиль, як художнє світосприйняття. Поняття архітектурного та дизайнерського стилю. Характеристики стилістичних напрямів стародавнього світу (доісторичне мистецтво та античний стиль (VIII ст. до н. е. - V ст. н. е.) та середньовіччя (романський та готичний стилі (XV ст. н.е.), особливості просторових, конструктивних, колористичних та світлотехнічних рішень стилів античності та середньовіччя, ознаки стилів. Характеристики елементів екстер'єру та інтер'єру готелів властивих стилям античності та середньовіччя. Сучасні засоби втілення дизайнерських рішень готелів, ресторанів, туристично-рекреаційних комплексів у стилях стародавнього світу та середньовіччя.

Характеристики стилістичних напрямів ранньої нової та нової історії (ренесанс поч. XV - поч. XVII ст. н.е. бароко, кін. XVI століття - кін. XVIII ст. рококо, поч. XVIII - кін. XVIII ст. класицизм (палладіанство, ампір, неогрек), сер. XVII-XIX ст., еkleктика, 1830-1890 рр., модерн, 1890-1910 рр.) особливості просторових, конструктивних, колористичних та світлотехнічних рішень стилів ранньої нової та нової історії, ознаки стилів. Характеристика основних елементів екстер'єру та інтер'єру готелів і ресторанів властивих стилям ранньої нової та нової історії. Засоби втілення дизайнерських рішень у стилях ренесанс, бароко, рококо, класицизм, еkleктика, модерн при проектуванні готелів, ресторанів, туристично-рекреаційних комплексів.

Характеристики стилістичних напрямів новітньої історії (конструктивізм, 1920 - поч. 1930 рр., постмодернізм, з сер. XX ст., мінімалізм, з сер. 1960 рр., хай-тек, з кін. 1970 рр., деконструктивізм, з

кін. 1980-х рр.) особливості просторових, конструктивних, колористичних та світлотехнічних рішень стилів ранньої нової та нової історії, ознаки стилів. Характеристика основних елементів екстер'єру та інтер'єру готелів і ресторанів властивих стилям новітньої історії. Засоби втілення дизайнерських рішень у стилях конструктивізм, постмодернізм, мінімалізм, хай-тек, деконструктивізм при проектуванні готелів, ресторанів, туристично-рекреаційних комплексів. Характеристика сучасних дизайнерських стилів, основні стильові тенденції у створенні інтер'єрів та екстер'єрів готелів, ресторанів, туристично-рекреаційних комплексів.

Тема 8. Предметне наповнення інтер'єру.

Особливості сприйняття предметного наповнення інтер'єру. Устаткування в інтер'єрі: побутове, кухонне, сантехнічне, світлове, ін. Меблі в інтер'єрі: класифікація за характером розміщення (вбудовані, приставні, стаціонарні, рухомі, мобільні), за функціональним призначенням (для кухні, для вестибюлю, для бару, спеціальні, тощо), за конструкцією (м'які, корпусні, що трансформуються, ін.). Загальні принципи розташування. Твори монументального та декоративноприкладного мистецтва. Озеленення в інтер'єрі: композиційні, морфобіологічні та декоративні можливості рослин. Штучні водойми в інтер'єрі.

Тема 9. Оздоблювальні матеріали в інтер'єрі.

Основні оздоблювальні матеріали для формування дизайну інтер'єру (матеріали та вироби для оздоблення стелі, матеріали та вироби для оздоблення стін, матеріали та вироби для оздоблення підлог). Декоративні властивості оздоблювальних матеріалів, (колір (забарвлення), здатність відбивати (розсіювати, поглинати) світло, шорсткість (гладкість), однорідність (неоднорідність) поверхні, твердість (м'якість) на дотик ін.). Вплив оздоблювальних матеріалів на формування психологічної атмосфери приміщення. Основи композиції

оздоблювальних матеріалів у інтер'єрі приміщень (засоби виявлення фактури та пластичних властивостей оздоблювальних матеріалів).

Тема 10. Дизайн носія візуальної інформації.

Значення і місце візуальної інформації у загальній системі формування архітектурного середовища. Засоби формування інформаційного повідомлення (композиційне рішення, колористичне рішення, розмір, місце розташування, шрифти). Технології створення ефективного візуального повідомлення. Основи графічного дизайну. Засоби автоматизованого створення візуальної інформації.

Тема 11 Основи ландшафтного дизайну.

Поняття, предмет, об'єкт і основні завдання ландшафтного дизайну. Ландшафтна композиція, структурні композиційні елементи ландшафту, перспектива, колорит, світлотінь, динамізм. Значення відкритих територій у структурі забудови, функції ландшафту, рекреаційно-оздоровчі вимоги до благоустрою території. Просторова організація садів на прилеглий території готелів, ресторанів, туристично-рекреаційних комплексів, планувальні елементи саду, організація садів на дахах та зимових садів. Елементи ландшафтної композиції (рельєф та геопластика, вода та водні пристрої, рослинність, споруди у ландшафті). Підбір рослин при проектуванні насаджень. Ландшафтно-планувальна організація зелених насаджень, пейзажнопросторова композиція: основні вимоги. Малі архітектурні форми, мощення й огороження.

Тема 12. Основні стилі та напрями в ландшафтному дизайні.

Історія ландшафтного дизайну. Основні стилі ландшафтного дизайну стародавнього світу (сади Вавилону, Месопотамії, Двуріччя, Давніх Греції та Риму). Стилi ландшафтного дизайну середньовіччя (Садове мистецтво мусульманського світу, стиль Бароко, Версальський стиль). Стилi ландшафтного дизайну ранньої нової та нової історії (Французький класичний стиль, Пейзажний стиль). Стилi ландшафтного дизайну новітньої історії (Французький регулярний, Італійський, Англійський, Російський, Мавританський, Китайський, Японський, Голландський, Сільський сади, сад у стилі модерн)

Тема 13. Дизайн готелів, ресторанів, туристично-рекреаційних комплексів.

Засоби вирішення екстер'єру та інтер'єру готелів, ресторанів, туристично-рекреаційних комплексів. Фірмовий стиль готелю, ресторану, туристично-рекреаційного комплексу (дизайн логотипу, дизайн зовнішньої візуальної інформації, дизайн друкованих

рекламних матеріалів). Засоби просторової орієнтації (дизайн візуальної інформації як частини інтер'єру). Створення та розміщення засобів візуальної реклами у гармонії із інтер'єрним рішенням готелю, ресторану, туристично-рекреаційного комплексу. Основні підходи до вибору стилістичного напрямку готелів, ресторанів, туристично-рекреаційних комплексів.

5. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

- Нормативні** 1. ДБН 360 - 92 ** Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень. – К.: Держбуд України, 2002. – 100 с. 2. ДБН В.2.2-9:2018 Громадські будинки і споруди. Основні положення. – К.: Мінрегіонбуд України, 2019. – 43 с. 3. ДБН В.2.2-28:2010 Будинки адміністративного та побутового призначення – К: Мінрегіонбуд України 2011. – 48 с.
4. СНиП 2.09.02-85* Виробничі будівлі. Наказ Держбуд України від 21.10.2004 р. № 195. – 22 с. 5. ДСТУ 3899-99 Дизайн та ергономіка. Терміни та визначення. – К. : Держстандарт України, 1999. – 32 с.
6. ДСТУ Б В.2.2-29:2011 Будівлі підприємств – К: Мінрегіонбуд України 2012. – 10 с.

- Основні** 1. Дональд А. Норман Дизайн звичних речей (The Design of Everyday Things) – Книжковий клуб "Клуб Сімейного Дозвілля", 2019. – 320 с.
2. М. Роде Скетчноутинг. Посібник із візуалізації ідей – Книжковий клуб "Клуб Сімейного Дозвілля", 2016. – 224 с.
3. Г. Емброуз, Н. Леонард Основи. Графічний дизайн 03. Генерування ідей /переклад М. Мельник, В. Пугач/ – К: ArtHuss, 2019. – 304 с.
4. Р. Етвуд Життя в кольорі /переклад Ю. Максимейко/ – К: ArtHuss, 2020. – 272 с.
5. С. Загмайстер і Д. Волш. Краса /переклад О. Журавльова, Г. Пехнік/ – К: ArtHuss, 2020. – 272 с.

- Додаткові** 7. *HoReCa : навч. посіб.: у 3 т. – Т. 3. Кейтеринг / [А.А. Мазаракі, С.Л. Шаповал, С.В. Мельниченко*

та ін.] ; за ред. А. А. Мазаракі. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – 448 с.

8. HoReCa : навч. посіб. : у 3 т. Т. 1. Готелі / [А.А. Мазаракі, С.Л. Шаповал, С.В. Мельниченко та ін.] ; за ред. А.А. Мазаракі. – 2-ге вид., виправл. і доповн. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – 412 с. 9. HoReCa : навч. посіб. : у 3 т. – Т. 2. Ресторани / [А.А. Мазаракі, С.Л. Шаповал, С.В. Мельниченко та ін.] ; за ред. А.А. Мазаракі. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – 312 с.

10. Олійник О.П., Гнатюк Л. Р., Чернявський В.Г. Основи дизайну інтер'єру: навч. Посіб. / –К. : НАУ, 2011. –228 с.

11. Brown T. Change by design: how design thinking transforms organizations and inspires innovation / T. Brown, B. Katz. –New York : Harper Business, 2009. –272 p.

12. Hassenzahl M. Experience Design: Technology for All the Right Reasons/ M. Hassenzahl. –San Rafael, Cali-fornia : Morgan & Claypool, 2010. – 100 p.

13. Антонов В. М. Комп'ютерне моделювання зображень : Навчальний посібник. Київ : КНТ, 2007. 245 с.

14. Білодід Ю., Поліщук О. Основи дизайну : Навчальний посібник. Київ : Вид. ПАРАПАН, 2004. 239 с. 15. Белочкина Ю.В. Ландшафтний дизайн. Харків : Вид-во Фоліо, 2005. 317 с.

16. Дизайн: Підручник / В. Я. Даниленко. – Харків : Видавництво ХДАДМ, 2003. – 320 с.

17. Шумера С.С. Дизайн. Історія зародження та розвитку дизайну. Історія дизайну меблів та інтер'єра : навч. посіб. Київ : Центр навч. лри, 2004.

18. Ковтанюк Ю. С. CorelDRAW для дизайнера. Под Windows Vista. Київ : "МК-Пресс" , 2008. 250 с.

19. Куленко М.. Основи графічного дизайну. Київ : Кондор, 2006. 489 с.

20. Даниленко В.Я. Основи дизайну: Навчальний посібник.-К., 2000. – 92 с.

*Примітка – курсивом зазначені джерела наявні в бібліотеці КНТЕУ.

Інтернет-ресурси

21. Портал «Всеукраїнська ергономічна асоціація». – Режим доступу : www.ergotech.org.ua/AU/HistoruU.htm
22. Інтернет-портал «Архітектурне бюро «Солсбері». – Режим доступу : www.design-interiors.com.ua
23. Інтернет-портал «Розробка дизайну інтер'єру». – Режим доступу : www.dprojekt.com.ua
24. Інтернет-портал «Дизайн готелів, ресторанів, гольф-клубів». – Режим доступу : <http://www.otel-e.com>
25. Портал «Наукова бібліотека «Буковина» Готельне господарство. – Режим доступу : http://buklib.net/index.php?option=com_jbook&catid=205
26. Портал Науковий журнал «Вісник Київського національного торговельно-економічного університету» – Режим доступу : <http://visnik.knteu.kiev.ua/index.php?lang=ru>
27. Портал Міжнародний науково-практичний журнал "Товари і ринки" – Режим доступу : <http://tr.knteu.kiev.ua/index.php?lang=ru>